

Ο περί Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών και του Λογιστικού της Δημοκρατίας Νόμος του 2002, εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 112(I) του 2002

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί της Διαχείρισης των Εσόδων και Δαπανών ^{Συνοπτικός τίτλος.} και του Λογιστικού της Δημοκρατίας, Νόμος του 2002.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια— ^{Ερμηνεία.}

«άλλο Ταμείο του Δημοσίου» σημαίνει Ταμείο του Δημοσίου, *άλλο από το Πάγιο Ταμείο, που ιδρύεται με νόμο για συγκεκριμένο σκοπό και που αντλεί τους πόρους του με εξειδίκευση πσών από το Πάγιο Ταμείο και από άλλους πόρους που προβλέπονται ειδικά στον οικείο νόμο ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή.*

«Ανεξάρτητη Υπηρεσία» σημαίνει κάθε Ανεξάρτητη, δυνάμει του Συντάγματος ή νόμου Υπηρεσία της Δημοκρατίας και περιλαμβάνει οποιαδήποτε *άλλη Υπηρεσία της Δημοκρατίας που δεν υπάγεται σε Υπουργείο.*

«Γενικός Λογιστής» σημαίνει το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας και περιλαμβάνει το Βοηθό Γενικό Λογιστή και κάθε μέλος του Γενικού Λογιστηρίου που ορίζεται ειδικά από το Γενικό Λογιστή για την άσκηση ορισμένων καθηκόντων

«δάνειο» σημαίνει χρηματικό ποσό που η Κυβέρνηση δανείζεται ή αναλαμβάνει ευθύνη ως εγγυήτρια λόγω εγγυήσεως για την αποπληρωμή του και περιλαμβάνει τη μεταβίβαση στην Κυβέρνηση ολόκληρων ή μέρους οποιωνδήποτε συμβατικών υποχρεώσεων ή δικαιωμάτων που δημιουργούνται με σύμβαση μεταξύ τρίτων, αλλά δεν περιλαμβάνει χρεόγραφα αναπτύξεως, γραμμάτια του δημοσίου, ομολογίες αποταμιεύσεως, πιστοποιητικά αποταμιεύσεως ή οποιαδήποτε *άλλα ομόλογα αξιών, ή δανεισμό από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.*

«δημόσια έσοδα» περιλαμβάνει όλα τα έσοδα της Δημοκρατίας με οποιαδήποτε μορφή και από οποιαδήποτε πηγή·

«δημόσια χρήματα» περιλαμβάνει όλα τα έσοδα και χρηματικά ποσά που συλλέγονται ή εισπράττονται από ή εκ μέρους της Δημοκρατίας·

«Δημόσιος Υπόλογος» σημαίνει κρατικό υπάλληλο ή λειτουργό ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του κράτους, ανάλογα με την περίπτωση, ο οποίος διαχειρίζεται χρήματα, αξίες ή αγαθά που ανήκουν στη Δημοκρατία·

«Ελέγχων Λειτουργός» σημαίνει κρατικό υπάλληλο ή λειτουργό που σύμφωνα με τον ετήσιο περί Προϋπολογισμού Νόμο είναι υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση δαπανών ή είσπραξη δημοσίων εσόδων και περιλαμβάνει κάθε υπάλληλο ή λειτουργό στον οποίο εκχωρείται τέτοια εξουσία από τον ελέγχοντα λειτουργό·

«καθορίζω» σημαίνει καθορίζω με Κανονισμούς και «καθορισμένος» έχει ανάλογη ερμηνεία·

«Πάγιο Ταμείο» σημαίνει το λογαριασμό Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας·

«Προϋπολογισμός» σημαίνει το Νόμο στον οποίο προϋπολογίζονται τα έσοδα και καθορίζονται τα όρια των δαπανών της Δημοκρατίας για κάθε οικονομικό έτος και με τον οποίο απεικονίζονται στο μέτρο που είναι πρακτικά δυνατό, το ενεργητικό και το παθητικό της Δημοκρατίας στη λήξη του προηγούμενου οικονομικού έτους, ο τρόπος με τον οποίο το ενεργητικό είναι επενδυμένο ή τηρείται, και περιέχει λεπτομέρειες όσον αφορά τις εκκρεμείς υποχρεώσεις·

«Τμήμα» σημαίνει Τμήμα/Υπηρεσία ή Γραφείο που υπάγεται σε Υπουργείο·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Οικονομικών.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Κατάρτιση και περιεχόμενο Προϋπολογισμού.

3.—(1) Κάθε Υπουργείο και κάθε Ανεξάρτητη Υπηρεσία αποστέλλει στον Υπουργό στο καθορισμένο έντυπο και στην ημερομηνία που ορίζει ο Υπουργός τις προβλέψεις των εσόδων και δαπανών του Υπουργείου ή της Ανεξάρτητης

Υπηρεσίας, ανάλογα με την περίπτωση, για το επόμενο οικονομικό έτος ή αν το ζητήσει ο Υπουργός, για τα επόμενα οικονομικά έτη.

(2) Κατά την κατάρτιση των εν λόγω προβλέψεων τηρούνται οι ακόλουθοι βασικοί κανόνες:

(α) Τα έσοδα και οι δαπάνες του Προϋπολογισμού πρέπει να ταξινομούνται κατά Υπουργείο, Τμήμα ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία κατά Κεφάλαια και Άρθρα, ανάλογα με την προέλευση και φύση τους, όπως ορίζεται από τον Υπουργό, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, τα νομοσχέδια που κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και την γενική πολιτική της Κυβέρνησης.

(β) Ειδικότερα οι προβλεπόμενες δαπάνες πρέπει να υπολογίζονται στο όριο που συνάδει με μια αποτελεσματική υλοποίηση του σκοπού για τον οποίο γίνεται η πρόβλεψη και να λαμβάνεται πρόνοια για την πρόβλεψη όλων των ουσιωδών υπηρεσιών, σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική και τις οδηγίες του Υπουργού.

(3) Τηρουμένων των διατάξεων του Άρθρου 167 του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου, η μέθοδος και ο τρόπος καταρτίσεως του Προϋπολογισμού ορίζονται από τον Υπουργό.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Έσοδα του Προϋπολογισμού.

4. Έσοδα του Προϋπολογισμού είναι τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους που αναφέρεται στον Προϋπολογισμό άσχετα με τη χρονική περίοδο στην οποία αυτά ανάγονται.

Είσπραξη δημόσιων εσόδων.

5.—(1) Η ευθύνη της είσπραξης των δημόσιων εσόδων ανατίθεται σε Ελέγχοντες Λειτουργούς και διενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε καθορισμένες διαδικασίες και μεθόδους.

(2) Οι Δημόσιοι Υπόλογοι εκδίδουν για κάθε είσπραξη επίσημη απόδειξη, ο τύπος της οποίας ορίζεται από το Γενικό Λογιστή και η είσπραξη δε θεωρείται ότι έγινε αν δεν έχει εκδοθεί ο ορισμένος τύπος απόδειξης.

(3) Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες της είσπραξης των δημόσιων εσόδων και δημόσιων χρημάτων, οι σχετικές οδηγίες, η εποπτεία και ο έλεγχος των Δημόσιων Υπολόγων θα καθορισθούν με Κανονισμούς.

(4) Σε περίπτωση που πιστοποιηθεί με τον καθορισμένο τρόπο ότι η είσπραξη ορισμένων δημόσιων εσόδων ή δανείων, είναι αδύνατη, αυτά μπορούν να κηρυχθούν ως μη εισπράξιμα και να διαγραφούν με τον καθορισμένο τρόπο.

6.—(1) Δαπάνες του Προϋπολογισμού είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, άσχετα με το χρόνο στον οποίο έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή. Οι λογιστικές διευθετήσεις δαπανών με διορθωτικά δελτία θεωρούνται ως δαπάνες του Προϋπολογισμού. Δαπάνες Προϋπολογισμού.

(2) Οι δαπάνες που αναφέρονται στο εδάφιο (1) καταλογίζονται σε βάρος ειδικών πιστώσεων κατά Υπουργείο, Τμήμα ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία και μέσα στα πλαίσια του ύψους των εγκριμένων πιστώσεων.

7. Η εξειδίκευση πιστώσεων για τον Προϋπολογισμό γίνεται με τον ετήσιο περί Προϋπολογισμού Νόμο. Εξειδίκευση πιστώσεων.

8. Καμία πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από Ελέγχοντες Λειτουργούς εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπόμενων κονδυλίων του οικείου Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση. Διάθεση πιστώσεων.

9. Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη αυτού, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών κατά παράβαση του άρθρου 8, διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός διώκεται ανάλογα. Ποινική Ευθύνη Ελεγχόντων Λειτουργών.

10.—(1) Για τη διενέργεια οποιωνδήποτε δαπανών απαιτείται η έκδοση με τον καθορισμένο τρόπο δελτίου πληρωμής πάνω στον καθορισμένο τύπο: Διενέργεια δαπανών.

Νοείται ότι ο Γενικός Λογιστής δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που αφορούν δαπάνες με σταθερό και διαρκή ή περιοδικό χαρακτήρα, να επιτρέψει την πληρωμή τους με άλλο τρόπο.

(2) Για κάθε πληρωμή που γίνεται με δελτίο ή με άλλο τρόπο πρέπει να δίδονται τα δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν την απαίτηση κατά του κράτους.

(3) Ο Ελέγχων Λειτουργός και οι αρμόδιοι για την πληρωμή δελτίου λειτουργοί ευθύνονται για κάθε πληρωμή που γίνεται με δελτίο το οποίο εκδίδεται κατά παράβαση του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών.

11.—(1) Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων του εδαφίου (4), ο Υπουργός έχει εξουσία, προς το δημόσιο συμφέρον, να εξουσιοδοτεί την έκδοση προκαταβολών κάτω από τέτοιους όρους και τέτοιες προϋποθέσεις όπως ήθελε καθορισθεί με Κανονισμούς, σε οργανισμούς δημόσιου δικαίου, άλλους οργανισμούς και άλλα Ταμεία του Δημοσίου, τα ποσά των οποίων ανακτούνται με τη συνήθη διαδικασία της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης: Εξουσιοδότηση έκδοσης ενταλμάτων προκαταβολής.

Νοείται ότι οποιαδήποτε προκαταβολή, το ύψος της οποίας υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων χιλιάδων λιρών συνολικά και για τον ίδιο σκοπό, δε δύναται να εξουσιοδοτηθεί, εκτός αν προηγουμένως τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

(2) Πριν από την έκδοση οποιασδήποτε προκαταβολής, ο Υπουργός δύναται να ζητήσει τέτοια στοιχεία ή και να επιβάλει τέτοιους όρους που ήθελε κρίνει σκόπιμο αναφορικά με τα οικονομικά του οργανισμού ή άλλου Ταμείου του Δημοσίου στο οποίο πρόκειται να εκδοθεί η προκαταβολή και ειδικότερα για τη χρήση για την οποία η προκαταβολή προορίζεται.

(3) Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο εδάφιο (1) χορηγείται με την έκδοση από τον Υπουργό εντάλματος προκαταβολής στο Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας.

(4) Προκαταβολές σε υπαλλήλους για αγορά μηχανοκίνητων οχημάτων, για αντιμετώπιση εξόδων διανυκτέρευσης στο εξωτερικό και προσωρινές χρεώσεις για διευκόλυνση των λογιστικών διαδικασιών του κράτους, καθώς και αμφισβητήσιμες χρεώσεις εξόδων μέχρι να εκκαθαρισθούν, εξουσιοδοτούνται από το Γενικό Λογιστή κατά τον καθορισμένο τρόπο και τύπο.

(5) Ο Γενικός Λογιστής μεριμνά για τη συμμόρφωση με τους όρους έκδοσης των προκαταβολών, που περιλαμβάνει και την εισπραξη τους.

(6) Οι προκαταβολές δεν πρέπει να είναι αντίθετες με τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου ή με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Καταθέσεις σε πίστη του Δημοσίου.

12. Καταθέσεις χρημάτων που γίνονται σε πίστη του Δημοσίου από τρίτους για ειδικούς σκοπούς ή προσωρινές καταθέσεις που γίνονται με σκοπό τη διευκόλυνση των λογιστικών διαδικασιών του Κράτους, καθώς και αμφισβητήσιμες πιστώσεις εσόδων, κατατίθενται σε λογαριασμούς καταθέσεων μέχρι να εκκαθαρισθούν. Η δημιουργία τέτοιων λογαριασμών καταθέσεων υπόκειται πάντοτε στην έγκριση του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Κατάρτιση και περιεχόμενο απολογισμού.

13.—(1) Ο Γενικός Λογιστής με βάση τα στοιχεία που έχουν συλλεγεί μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, κατάρτιζει απολογισμό στον οποίο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Προϋπολογισμού των κρατικών εσόδων και δαπανών κάθε οικονομικού έτους, που περιλαμβάνει τα έσοδα και τις δαπάνες των άλλων Ταμείων του Δημοσίου.

(2) Ο απολογισμός παρουσιάζει, όσον αφορά τα έσοδα, το σύνολο των εσόδων που έχουν προϋπολογισθεί, εισπραχθεί ή είναι καθυστερημένα και όσον αφορά τις δαπάνες, το σύνολο των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, δαπανήθηκαν, των οφειλών που εκκρεμούν, των αδιάθετων πιστώσεων ως και οποιωνδήποτε άλλων στοιχείων που ο Υπουργός ήθελε κρίνει αναγκαίο να περιληφθούν στον απολογισμό.

(3) Στον απολογισμό, τα έσοδα και οι δαπάνες κατατάσσονται όπως στον Προϋπολογισμό.

Κατάθεση απολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

14. Τηρουμένης της διάταξης της παραγράφου (2) του Άρθρου 81 του Συντάγματος, ο απολογισμός κατατίθεται από τον Υπουργό στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Σύσταση και διάκριση λογαριασμών.

15.—(1) Οι λογαριασμοί του Δημοσίου διακρίνονται σ' αυτούς που εμφανίζουν την υλοποίηση του Προϋπολογισμού και σ' αυτούς που απεικονίζουν την εκτός Προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση.

(2) Οι λογαριασμοί που απεικονίζουν την εκτός Προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση εμφανίζονται στον απολογισμό όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 13.

16. Τηρουμένων των διατάξεων των περί Κεντρικής Τραπέζης Κύπρου Νόμων, το άνοιγμα λογαριασμών του Δημοσίου σε οποιαδήποτε τράπεζα, καθώς και ο τρόπος πληρωμής ποσών από αυτούς, πρέπει να τυγχάνουν της έγκρισης του Γενικού Λογιστή.

Τραπεζικοί
λογαριασμοί.
48 του 1963
35 του 1990
233 του 1991
74(Ι) του 1992
66(Ι) του 1993
100(Ι) του 1994
99(Ι) του 1995
116(Ι) του 1996
107(Ι) του 1997
97(Ι) του 1998
92(Ι) του 1999
148(Ι) του 1999
124(Ι) του 2000
166(Ι) του 2000
147(Ι) του 2001.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝ ΕΛΕΓΧΟ ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΟΛΟΓΟΙ

17. Όλοι οι Ελέγχοντες Λειτουργοί και οι Δημόσιοι Υπόλογοι κατά την άσκηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων τους ως ελεγχόντων λειτουργών και δημοσίων υπολόγων ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Προϋπολογισμού Νόμου και δυνάμει γενικών και ειδικών οδηγιών που ήθελε εκάστοτε εκδώσει ο Υπουργός, ο οποίος και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την πιστή εφαρμογή του περί Προϋπολογισμού Νόμου.

Εποπτεία
Ελεγχόντων
Λειτουργών και
Δημόσιων
Υπόλογων.

18.—(1) Ο τρόπος τήρησης και θεώρησης των λογιστικών βιβλίων που τηρούνται από τους Δημοσίους Υπόλογους, καθώς και των χρηματικών και άλλων διαθέσιμων καθορίζονται κατά καιρούς από το Γενικό Λογιστή.

Βιβλία
Δημόσιων
Υπόλογων.

(2) Όλα τα βιβλία των Δημόσιων Υπόλογων επαληθεύονται, ισολογίζονται και συμφιλιώνονται κάθε μήνα ή άλλη χρονική περίοδο που ήθελε ορίσει ο Γενικός Λογιστής και κλείουν στο τέλος κάθε οικονομικού έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου.

(3) Ο τρόπος επαλήθευσης, ισολογισμού, και κλεισίματος των βιβλίων καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες καθορίζονται από το Γενικό Λογιστή.

19.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου σε ισχύ, κάθε έλλειμμα δημοσίων χρημάτων, αξιών ή υλικού που διαπιστώνεται με την καθορισμένη διαδικασία, αναπληρώνεται από το Δημόσιο Υπόλογο, ως αποτέλεσμα των οδηγιών ή ενεργειών του οποίου προέκυψε το έλλειμμα αυτό.

Έλλειμματα και
ευθύνες
Δημόσιων
Υπόλογων.

(2) Κάθε έλλειμμα υλικού καταλογίζεται στον υπεύθυνο Δημόσιο Υπόλογο σε χρήμα με βάση την τρέχουσα τιμή κατά τον καταλογισμό. Η τιμή αυτή προσδιορίζεται από τον οικείο Υπουργό ή Προϊστάμενο της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας σε συνεννόηση με το Γενικό Λογιστή.

(3) Απαγορεύεται η ανάμιξη ξένων χρημάτων στη διαχείριση του Δημοσίου Υπόλογου.

(4) Οι Δημόσιοι Υπόλογοι οφείλουν να τηρούν τις σχετικές διατάξεις των Κανονισμών κατά την αποστολή και παραλαβή δημοσίων χρημάτων, αξιών και υλικών.

(5) Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, ως έλλειμμα λογίζεται και κάθε πληρωμή που δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δημοσίου Υπόλογου που γίνεται με υπέρβαση της εξουσίας που του χορηγήθηκε.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΓΙΟΥ
ΤΑΜΕΙΟΥ, ΑΛΛΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

Εξουσίες και
καθήκοντα Γενικού
Λογιστή.

20. Ο Γενικός Λογιστής κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του, διευθύνει και επιβλέπει, όπως ήθελε κρίνει κατάλληλα, τους λογαριασμούς του Πάγιου Ταμείου, τους λογαριασμούς άλλων Ταμείων του Δημοσίου, των δημόσιων χρημάτων, του ενεργητικού και παθητικού τούτων και της περιουσίας του Δήμου και εξακριβώνει κατά την κρίση του ότι—

- (α) Οι λογαριασμοί τηρούνται επακριβώς και κατάλληλα,
- (β) δίδονται πλήρεις εξηγήσεις ως προς τη διάθεση δημόσιων χρημάτων και ότι οι μέθοδοι και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται είναι επαρκείς για τη διασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου αναφορικά με τη βεβαίωση των εισπράξεων και κατάλληλης διάθεσης των δημόσιων εσόδων και δημόσιων χρημάτων,
- (γ) όλα τα χρήματα που δαπανούνται και βαρύνουν το Πάγιο Ταμείο, χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς που έχουν νόμιμα προβλεφθεί και οι δαπάνες γίνονται μέσα στα όρια που έχουν εξουσιοδοτηθεί κατά τον οικονομικότερο δυνατό τρόπο και σύμφωνα με τις αρχές της ορθολογιστικής οικονομικής διαχείρισης και σε αντίθετη περίπτωση τερματίζει οποιαδήποτε αντικανονική ή άσχετη πληρωμή,
- (δ) τηρούνται τα αναγκαία βιβλία και αρχεία, είτε χειρόγραφα είτε με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα, και εφαρμόζονται μέθοδοι και διαδικασίες που είναι επαρκείς για τη διασφάλιση του ελέγχου της περιουσίας του Δημοσίου,
- (ε) εκδίδονται και τηρούνται κατάλληλοι Κανονισμοί για τις απαραίτητες διαδικασίες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της κατάλληλης παραλαβής, αποθήκευσης και χορήγησης υλικών και άλλου είδους περιουσίας του Δημοσίου, οποιασδήποτε φύσεως.

Διεύθυνση και
επιβλεψη
άλλων
λογαριασμών.

21.—(1) Ο Γενικός Λογιστής διευθύνει και επιβλέπει όπως ήθελε κρίνει κατάλληλα, οποιουσδήποτε άλλους λογαριασμούς αρχών τοπικής διοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και άλλων οργανισμών, ιδρυμάτων και ταμείων για την τήρηση των οποίων γίνεται ειδική πρόνοια με νόμο ή όταν η εποπτεία ζητείται από τον οργανισμό, ίδρυμα ή ταμείο και τυγχάνει της έγκρισης του Υπουργού.

(2) Ο Γενικός Λογιστής δύναται, με την έγκριση του Υπουργού, να απαιτεί από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει χορηγία ή εγγύηση ή δάνειο από το Πάγιο Ταμείο, όπως παράσχει σ' αυτόν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για εξακρίβωση του τρόπου κατά τον οποίο έχει διατεθεί το ποσό της χορηγίας ή της εγγύησης ή του δανείου.

(3) Οποιοσδήποτε παρεμποδίζει με οποιοδήποτε τρόπο την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του Γενικού Λογιστή ή αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε παράκληση ή αίτηση ή απαίτηση που έχει διατυπωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι £2.000 ή σε ποινή φυλάκισης μέχρι ένα χρόνο ή και στις δύο ποινές.

22.—(1) Κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο Γενικός Λογιστής έχει το δικαίωμα—

Εξουσίες αναφορικά με την άσκηση των λειτουργιών του Γενικού Λογιστή.

(α) Πλήρους και ελεύθερης προσπέλασης σ' οποιοδήποτε εύλογο χρόνο σε όλους τους λογαριασμούς, βιβλία, διπλότυπα, έγγραφα, μετρητά, χαρτόσημα, χρεόγραφα, υλικά του Δημοσίου και υπηρεσιακούς φακέλους που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τους λογαριασμούς του Δημοσίου και στο χώρο ή στο μέρος όπου φυλάσσονται οι λογαριασμοί αυτοί, τα βιβλία, τα έγγραφα και όλα τα πιο πάνω αντικείμενα και περιουσιακά στοιχεία και δύναται επιπρόσθετα να σφραγίσει τους χώρους αυτούς, αν το κρίνει αναγκαίο,

(β) να ζητήσει από πρόσωπα που έχουν τον έλεγχο ή που έχουν σχέση με οποιοδήποτε τρόπο και ασχολούνται με δημόσιους λογαριασμούς, την παράδοση σε αυτόν των βιβλίων, των λογαριασμών, των διπλοτύπων, των φακέλων και γενικά των εγγράφων ή άλλων μηχανογραφημένων συστημάτων και υπηρεσιακών φακέλων, και να κρατήσει τα εν λόγω βιβλία, λογαριασμούς, διπλότυπα, φακέλους και γενικά τα έγγραφα και υπηρεσιακούς φακέλους για εύλογο χρονικό διάστημα που θα χρειάζονται και εν πάση περιπτώσει όχι πέραν των 6 μηνών,

(γ) να φροντίζει όπως διεξάγεται εξέταση ή έρευνα σχετικά με την οικονομική διαχείριση σε οποιαδήποτε Ανεξάρτητη Υπηρεσία, πλην της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, Υπουργείο ή Τμήμα ή άλλο ταμείο του δημοσίου και λαμβάνει χωρίς καταβολή οποιοδήποτε τέλους, αποσπάσματα από οποιοδήποτε βιβλίο, μητρώο ή άλλο έγγραφο του εν λόγω Γραφείου.

(2) Οποιοσδήποτε παρεμποδίζει με οποιοδήποτε τρόπο την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του Γενικού Λογιστή ή αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε παράκληση ή αίτηση ή απαίτηση που απευθύνεται σ' αυτό, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι £2.000 ή σε ποινή φυλάκισης μέχρι ένα χρόνο ή και στις δύο ποινές.

23.—(1) Ο Γενικός Λογιστής, έχει εξουσία να απαιτεί από οποιοδήποτε κρατικό υπάλληλο ή λειτουργό τέτοιες πληροφορίες σχετικά με την οικονομική διαχείριση και πάνω σε θέματα στα οποία έχει ή οφείλε εύλογα να έχει γνώση λόγω της θέσης ή υπηρεσίας του, τις οποίες ο Γενικός Λογιστής κρίνει αναγκαίες για την άσκηση των εξουσιών και των καθηκόντων του και ο υπάλληλος ή λειτουργός οφείλει να συμμορφώνεται με τέτοια απαίτηση.

Εξουσία στο Γενικό Λογιστή να ζητά πληροφορίες.

(2) Κρατικός υπάλληλος ή λειτουργός που αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί χωρίς εύλογη δικαιολογία με οποιαδήποτε απαίτηση του Γενικού Λογιστή που απευθύνεται σ' αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1), είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι £1.000 ή σε ποινή φυλάκισης μέχρι έξι μήνες ή και στις δύο ποινές.

24.—(1) Αν ο Γενικός Λογιστής, κατά την άσκηση των εξουσιών και εκτέλεση των καθηκόντων του κατά οποιοδήποτε χρόνο, διαπιστώσει ή παρατηρήσει ότι—

Κοινοποίηση και καταγγελία προσώπων.

(α) Έγιναν παρατυπίες στην είσπραξη, φύλαξη ή διάθεση χρημάτων ή στους λογαριασμούς που αφορούν αυτά, ή

(β) έγιναν παρατυπίες κατά τη λήψη, φύλαξη, έκδοση, αγορά, πώληση, μεταβίβαση ή παράδοση γραμματοσήμων, χαρτοσήμων, χρεογράφων, υλικών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων ή στους λογαριασμούς που αφορούν αυτά, ή

(γ) υπήρξε απώλεια ή βλάβη περιουσίας που δεν γνωστοποιήθηκε κατάλληλα,

κοινοποιεί αυτό αμέσως στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο Υπουργό ή στην οικεία αρχή ή οργανισμό, ανάλογα με την περίπτωση, και στο Γενικό Ελεγκτή.

(2) Σε περίπτωση που διεξάγεται επιθεώρηση λογαριασμών ή άλλης περιουσίας του Δημοσίου και προκύπτει ότι υπάλληλος ή λειτουργός έχει ενεργήσει κατά τρόπο που να δημιουργεί εύλογες υποψίες για διάπραξη αδικήματος, ο Γενικός Λογιστής καταγγέλλει αυτόν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και κοινοποιεί τούτο στον αρμόδιο Υπουργό, στον Υπουργό Οικονομικών και στο Γενικό Ελεγκτή.

Τοποθέτηση υπαλλήλων του Γενικού Λογιστηρίου σε Γραφεία.

25.—(1) Με σκοπό την καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των δυνάμει του Συντάγματος, του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών εξουσιών και καθηκόντων του, ο Γενικός Λογιστής, μετά από διαβούλευση με την οικεία Αρχή, έχει εξουσία όπως τοποθετεί υπάλληλο του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας σε οποιοδήποτε Υπουργείο, Τμήμα ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε γραφείο αρχής ή οργανισμού που προνοείται στο άρθρο 21(1).

(2) Το Υπουργείο, Τμήμα ή η Ανεξάρτητη Υπηρεσία ή το γραφείο αρχής ή οργανισμού στο οποίο έχει τοποθετηθεί υπάλληλος όπως αναφέρεται στο εδάφιο (1) οφείλει να παρέχει τις απαραίτητες διευκολύνσεις για το σκοπό αυτό.

Επιβολή και εισπραξη λογιστικών δικαιωμάτων και εξόδων.

26. Ο Γενικός Λογιστής, με την έγκριση του Υπουργού, δύναται να επιβάλλει και εισπράττει για τις υπηρεσίες που παρέχει για οποιουδήποτε μη κυβερνητικούς λογαριασμούς εύλογα δικαιώματα και έξοδα τα οποία θα κατατίθενται στο Πάγιο Ταμείο.

Διαβεβαίωση υπαλλήλων του Γενικού Λογιστηρίου για την τήρηση εχεμύθειας. Πίνακας.

27. Κάθε υπάλληλος του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του δίνει και υπογράφει ενώπιον του Γενικού Λογιστή τη διαβεβαίωση εχεμύθειας που καθορίζεται στον Πίνακα.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΩΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Σύναψη δανείου από το Δημόσιο.

28.—(1) Εξαιρουμένων των διεθνών συμφωνιών δανείου των οποίων η σύναψη διέπεται από τις διατάξεις του Άρθρου 169 του Συντάγματος, η σύναψη από το Δημόσιο κάθε άλλης συμφωνίας δανείου κατά την έννοια του άρθρου 2 για ποσό το οποίο υπερβαίνει σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό του ενός εκατομμυρίου λιρών Κύπρου δε δεσμεύει την Κυπριακή Δημοκρατία, εκτός μόνο αν κυρωθεί με νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(2) Όταν οποιαδήποτε συμφωνία που αφορά τη σύναψη δανείου κυρωθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, κάθε οφειλή που πηγάζει από τη συμφωνία αυτή για την οποία η Δημοκρατία καθίσταται υπόχρεη, απεικονίζεται στον Προϋπολογισμό της Δημοκρατίας σε σχέση με κάθε οικονομικό έτος και βαρύνει το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 166 του Συντάγματος.

(3) Οι διατάξεις του εδαφίου (1) δεν εφαρμόζονται σε εμπορικές πιστώσεις που η προθεσμία εξοφλήσεώς τους δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.

(4) Νόμιμος κρατικός εκπρόσωπος για τη συνομολόγηση συμβάσεως δανείου είναι ο Υπουργός ή άλλο γενικά ή ειδικά εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο.

29. Ο Γενικός Λογιστής τηρεί βιβλίο παρακολούθησης είτε χειρόγραφο είτε με Βιβλίο δανείων.
ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα των δανείων που παραχωρούνται τα οποία παρουσιάζονται στον απολογισμό όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 13.

30.—(1) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 28, ο Υπουργός έχει εξουσία όπως παρέχει εγγυήσεις από μέρους της Δημοκρατίας για αποπληρωμή δανείων ή πιστώσεων που έχουν συναφθεί ή χορηγηθεί, ανάλογα με την περίπτωση σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου ή άλλους οργανισμούς στους οποίους η Δημοκρατία έχει συμφέρον είτε ως μέτοχος είτε ως εγγυητής των κεφαλαίων του νομικού αυτού προσώπου ή οργανισμού, ή ασκεί έλεγχο στη διοίκηση αυτών, ως και σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο η παροχή της εγγύησης, κατά την κρίση του Υπουργού, προάγει την οικονομία της Δημοκρατίας ή το δημόσιο συμφέρον, γενικά. Το ύψος των εγγυήσεων για το οποίο ο Υπουργός έχει εξουσία παροχής εγγυήσεων καθορίζεται, από καιρού εις καιρόν, από το Υπουργικό Συμβούλιο.

(2) Ο Γενικός Λογιστής τηρεί βιβλίο παρακολούθησης, είτε χειρόγραφο είτε με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα, των εγγυήσεων που παραχωρούνται και οι οποίες παρουσιάζονται στον απολογισμό, όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 13.

31. Από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου αυτού ο περί Άρσεως Αμφιβολιών περί της Εξουσίας της Δημοκρατίας να Χορηγεί Εγγυήσεις για Δάνεια ή Πιστώσεις σε Τρίτους, Νόμος του 1974 θα εξακολουθήσει να ισχύει, ερμηνεύεται, εφαρμόζεται και προσαρμόζεται κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο, προς τις διατάξεις του Νόμου αυτού.

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

32. Ο Υπουργός δύναται να απαιτήσει όπως κάθε νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου ή άλλο πρόσωπο που λαμβάνει κρατική επιχορήγηση, δάνειο ή εγγύηση, υποβάλλει σ' αυτόν χωρίς καθυστέρηση και σε εύλογο χρονικό διάστημα ελεγμένη έκθεση των λογαριασμών του και έκθεση σ' ό,τι αφορά στον τρόπο που χρησιμοποιήθηκε η επιχορήγηση, το δάνειο ή η εγγύηση. Αντίγραφα των εκθέσεων κοινοποιούνται από τα ενδιαφερόμενα νομικά πρόσωπα στο Γενικό Λογιστή και Γενικό Ελεγκτή και κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

33.—(1) Ο Υπουργός έχει εξουσία και τεκμαίρεται ότι πάντοτε είχε εξουσία σε σχέση με τα δημόσια χρήματα και υλικά του Δημοσίου όπως—

(α) Διαγράφει απώλειες ή ελλείμματα δημόσιων χρημάτων, αξιών και την αξία υλικών του Δημοσίου που απολέσθηκαν, ελλείπουν, κηρύχθηκαν ως μη χρησιμοποιήσιμα ή παλαιά μέχρι £20.000 για κάθε περίπτωση, και

(β) εγκαταλείπει απαιτήσεις για είσπραξη μη εισπράξιμων ποσών των δημόσιων χρημάτων και άλλων οφειλών στο Δημόσιο, δανείων ή καταβολών που έγιναν πέραν από τα εγκριμένα ποσά σύμφωνα με τους Κανονισμούς μέχρι £20.000 για κάθε περίπτωση.

(2) Για ποσά πέραν αυτών που αναφέρονται στις παραγράφους (α) και (β) του εδαφίου (1), η διαγραφή ή εγκατάλειψη δεν ισχύει εκτός αν τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Προμήθεια και διάθεση αγαθών, έργων και υπηρεσιών.
102(I) του 1997
44(I) του 1998
103(I) του 1998
3(I) του 1999
24(I) του 1999
32(I) του 1999
45(I) του 1999
102(I) του 1999
40(I) του 2000
164(I) του 2000
177(I) του 2000
1(I) του 2001
33(I) του 2001
58(I) του 2001
59(I) του 2001.

34. Ο τρόπος προμήθειας αγαθών, έργων και υπηρεσιών διέπεται από τις διατάξεις των περί Προσφορών του Δημοσίου Νόμων και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών, ο δε τρόπος και η διαδικασία διάθεσης και χρήσης αυτών θα ρυθμιστεί με Κανονισμούς εκδιδόμενους δυνάμει του παρόντος Νόμου.

Κανονισμοί.

35.—(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου αυτού και ειδικότερα—

(α) Για τον καθορισμό οποιουδήποτε ζητήματος το οποίο χρήζει ή είναι επιδεκτικό καθορισμού,

(β) για τη ρύθμιση του λογιστικού συστήματος του κράτους και ειδικότερα για τη ρύθμιση της τήρησης των λογιστικών βιβλίων, λογαριασμών δημόσιας διαχείρισης και γενικά των εγγράφων που αφορούν στη διαχείριση των δημόσιων εσόδων και δαπανών, των δημόσιων χρημάτων, υλικών και άλλου είδους περιουσίας του Δημοσίου οποιασδήποτε φύσης,

(γ) για τη ρύθμιση των εκθέσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αυτού,

(δ) για τη ρύθμιση της άσκησης εποπτείας και ελέγχου των Δημόσιων Υπολόγων.

(2) Μέχρι την έκδοση Κανονισμών σύμφωνα με το άρθρο αυτό οι υφιστάμενες Δημοσιονομικές Διατάξεις και Κανονισμοί Αποθηκών που ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου αυτού, θα εξακολουθήσουν να ισχύουν και εφαρμόζονται στο μέτρο που δεν είναι αντίθετοι με τις διατάξεις του Νόμου αυτού.

Καθορισμός έναρξης και λήξης οικονομικού έτους.

36. Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, το οικονομικό έτος θα αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και θα λήγει την 31η Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

Σχέση με τους ετήσιους περί Προϋπολογισμού Νόμους.

37. Ο παρών Νόμος ισχύει και εφαρμόζεται διαχρονικά επί παντός θέματος το οποίο ρυθμίζει, εκτός αν και σε όποια έκταση, σε σχέση με οποιοδήποτε οικονομικό έτος, ο οικείος ετήσιος περί Προϋπολογισμού Νόμος ήθελε προβλέψει διαφορετικά.

Κατάργηση Νόμων.
21 του 1960.

38.—(1) Ο περί Οικονομικού Έτους (Ημέρα Έναρξης) Νόμος του 1960 καταργείται.

98 του 1985
63 του 1986.

(2) Οι περί της Άσκησης Ορισμένων Δημοσιονομικών Εξουσιών της Βουλής Νόμοι του 1985 και 1986 καταργούνται.

168 του 1985.

(3) Ο περί Ενταλμάτων Προκαταβολής Νόμος του 1985 καταργείται.

ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 27)
Διαβεβαίωση εχεμύθειας

Εγώ ο/η..... διαβεβαιώ ότι δε
θα αποκαλύψω ή καταστήσω γνωστό οτιδήποτε που περιέχεται σε γνώση μου, λόγω της
απασχόλησής μου στο Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, παρά μόνο για την
πρέπουσα εκτέλεση υπηρεσιακού καθήκοντος ή ύστερα από ρητή εντολή του Γενικού
Λογιστή.

.....
Ημερομηνία

.....
Ο διαβεβαιών υπάλληλος